

Lo Somatenent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimars 18 d' Abril de 1899

Núm. 3.872

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari i en las principals llibrerías d' aquesta ciutat i de fora.
En Barcelona, llografiá Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes 300
provincias trimestre 800
Extranger y Ultramar 1.000
Anúncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de

La que paga més contribució de la província.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos a cinch de la tarde, Annabal de Santa Anna, 1, primer.
A Tarragona: los demés dias de deu a una del mati y de tres a cinch de la tarde, havent trasladat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 17, primer.

Secció doctrinal

Regeneració?

Qualsevol que de veras es vulgui trobar enfront del actual desfeta del Estat espanyol y pretenga conquerir algun medi que tendeixi a sa separació, no podré menys d' amagar velas a posteriori, això és, conegudas que li sian las concausas del desastre. Son aquestas tant diferentas é importants y sobre tot, tant y tant arreladas en lo modo de ser de la societat actual mostra, que la sa desaparició total, per ne dir que impossible, fa precis lo transcurs de molt y molt de temps y una constancia casi llindera a lo sobrehumana. Y lo que més desencoraja als impacients, als que ab la major bona fe desitjan acabar am tanta porqueria que malsana al poble es que, existint com existeix una íntima conexió, un enllás tant fort entre causa y causa, tot treball aislat, tota gestió y diligencia en vers una sola d' ellas es temps perdut, un resultat híbrid, una exacta dèria.

No hi ha cap ducte que la corrent material en quin trono s' asseu l' actual societat, es una de las figuras de més relleu que s' destacan en lo llastimos quadro que actualment ofereix Espanya. Cal, donchs, buscar l' antitèssis de la figura, ó sia, restablir l' imperi de la moral social, de la doctrina del altruisme en son bon sentit. Tantost ens vé aquesta idea quant tot seguit s' ens apilota la nombrosa y difícil tasca qu' hem de fer pera arribar a nostre terme, tan nombrosa y difícil que, regoneixent conscientment que també nostre teulada es feta a benefici del mateix vidre que intentém trencar, formulém desseguida del modo més solemne lo *vade retro* a nostre propòsit, malgrat la conveniencia general de son enderrocamment. Y que envers a aquest punt no hi ha *distingos* es una veritat axiomática; no hi ha ningú que per *fas* ó *netas* pugui tirarhi la primera pedra, sigui del estament que sigui.

Pero suposém que hi ha algú ó alguns tocats de la virtut necesaria pera treballar so sament am tot alló que sigui d' interès general ó social, lo que es molt suposar segons enteném de veritat, y ol dir que aquestes ó aquestos individus conseguiran establir son sistema am tots los rams de l' activitat humana ó social com aixis convé pera la vigencia de la moral colectiva? De cap de las maneras. Quedará estancat son progrés de la esfera de sa acció com floreta dins d' un boscám d' esbarzers y argalagas, quin flaytre no arriba més enllá de sa ombra propia y res més. Ja sabem que s' faria sentida d' olor de la floreta al cap de vall si se n' plantessin aquí y allí del boscám;

aixó pla que fos possible, més tomém lo contrari donada la dificultat de trobar los exemplar necessaris, dificultat nascuda de la mateixa naturalesa de la floreta que per cada una que fassi l' olor que s' busca, ni hi ha mils que tenen un flaytre desagradable.

Aquesta diferencia natural era porta de la ma a tractar l' assumpto baix un altre aspecte dels molts a que s' presta com havém dit al principi. Tenim per prou exacte la comparació de las *grandes nacionalidades* ó estats moderns am un gran boscám que per sa molta extensió comprén diferentas classes de terreno, y per consegüent diferentas classes d' arbres, matas, brosam, etc., com producte de la naturalesa y aptitut de quiscum d' ells respectivament. Que seria una bogeria humana y un delict de lesa naturalesa lo pretendre practicamente l' arrelament, desenrotllo y fruí dels mateixos arbres en tota la extensió del boscám saltá a la vista. No hi ha donchs, necessitat de demostrato. Podrá ser tan bonich com se vulga explicar lo contrari teóricament; tan hermós son sosteniment en lo terreno especulatin que ja ni si dupli de dita afirmació nominal, pero es lo cert que lo resultat positiu no respón de conformitat, com no ho es menys que l' nom no fá la cosa sino aquesta en sí mateixa. Are be: fent aplicació com procedeix de dits principis a la regeneració de la *grande nacionalidad española*; y regoneixent com es forsós que la integran pobles molt y molt diferents entre si am idiomas, lleys, costums, aptituts, historia, etc., etc., es clar que tot empenyo pera regenerar equitativament parts tan diferentas del tot, am unas mateixas disposicions, seria igual que volguer qu' un mateix vestit vingués be a molts personas que s' distingissin am alsaria y gruixeria lo qual es un absurdo dels més grossos.

La falta d' extensió y per altre banda, la mateixa concretivitat d' un article periódich, fá de manera que no poguém ser més llarchs en nostra tasca, per més que l' assumpto dongui molta y molta roba a passa de ser tallada. Terminarém, aixís, am l' epilech següent. Totas las concausas de nostre actual desgabel tenen un origen comú, provenen d' un vici de naixensa. Aquest no es altre que lo centralisme absorbent que de mica en mica ens ha portat a la decadencia y ensopiment que tan nos con tot.

Tot quant se projecti y s' fassi, donchs, am sentit contrari a sa radical extirpació, podrá pendres més ó menys agradablement com medicina afalgadora al paladar per lo molt exarop que contingui, pero es lo cert que no respondrá gens ni mica a la cura del cos malalt. Y no pot ser d' altre manera per més que s' tombi y regiri per la senzilla rahó de que, pera fer

desapareixer uns efectes, se fa forsós matar d' arrel las causas generadoras; mentres existeixi l' antecedent subsistirà sempre l' conseqüent; mentres tingui un átom de vida l' actual organisme absorvent y domini com domina lo més refinat egoisme, los diferents pobles constitutius l' estat espanyol viuran sempre migrats, ensopits malgrat totas las fórmulas deis més afamats olópatas y homeópotas, exactament que molts plantas a la voreda de certa herba d' ombra mortífera. Se vol de debó la nostra regeneració? Donchs a paz a destruhir la causa de terminen de nostres mals, a arrancar de soca y d' arrel l' herba centralista xucladora de nostres energies y a moratjar-nos baix tots respectes. D' altra manera a las *esperanzas*; preparémos para la *mort* cantada per lord Salisbury... y acabat amén Jesús.

BLAY BONDIA

(De Las Cuatre Barras de Vilafranca del Panadés.)

FRANSA

La publicació dels documents relatius al procés Dreyfus, empresa per «El Figaro», desperta gran interès.

Ans d' ahir se llegí ab viva curiositat la declaració del General Roget, prestada al terminarse lo procés de Zola.

Dit document es verdaderament abrumador pera Dreyfus, al que acusa Roget haver vengut lo secret de carregar las bombas de melinite, lo del canó de 120 adoptat per la artilleria de siti y la fórmula del explosiu Robin.

Alguns periódichs relacionan lo suicidi de la poetisa húngara Mlle. Dery, ocorregut a Berlín, ab la publicació de documents en «Le Figaro».

Fa tres dias inseriava dit periódich la declaració del tinent coronel Dupaty a Clam, qui aludia a las relaciones de Dreyfus ab la referida senyoreta durant la permanencia d' aquesta, a París l' any 1890.

Ha mort a edat avansada la viuda del historiador Michelet.

ALEMANIA

L' emperador de Alemania ha encarregat recentment al pintor von Kaubbeck un grupo de la familia real.

Nostres lectors s' imaginaran indubdablement que un encàrrech de Guillem II deu reportar un benefici gran al afortunat artista a qui S. M. s' ha dignat distingir. Hi ha que rebatre aqueixa creencia.

Guillem I pagava is retratos que encarregava a rahó de 2 500 franchs, Guillem II no favoreix la produció de sas augustas lineas més que ab la modesta suma de 625 franchs, als qua afegeix—al dir del periódich d' ahont traduhim aquestas lineas—generalment alguna condecoració que no li costa res y una patea de plata que tampoch li costa molt.

Aixís es que ls artistas renombrats temen vepres «distingits» per l' emperador.

Se conta sobre aquest particular la següent anècdota que no te altre interès que de ser exacte.

Un dia Guillem II sapigué que un pintor celebre acabava de terminar son retrato, lo que s' proposava presentar en l' Exposició. L' emperador honra desseguida ab una visita al artista en son taller, vegé l' cuadro, l' admirá y digué: «Compro el cuadro».

tas. Los billetes en circulació també han augmentat per valor de 272,500 pessetas.

Los farinayres castellan accepten lo recarrech sobre las farinas extrangeras pero s'oposan enérgicament a la admissió temporal dels blats extrangers.

La «Gaceta» del diumenje publica un decret sobre nomenaments de cónsuls a Cuba y Filipinas.

Lo mentat decret disposa la creació de dos consulates generals, un a l'Haba y un altre a Manilla, ab sos respectius viceconsulats.

Ademés se crea un consulat de primera classe a San Juan de Puerto Rico.

Diumenje a dos quarts de sis del matí va fondejar en lo port de Barcelona lo vapor «Isla de Luzon» procedent de Filipinas, conduhint 553 repatriats entre particulars y soldats. Lo viatge ha sigut bó no havent ocorregut durant la travessia cap defunció. Los malalts han sigut escasos.

Secció oficial

Registre civil dels dias 15 y 16 de Abril de 1899

Cap. Naiments. Matrimonis. Pascual Hernandez Garcia, ab Maria Vallés Borrás.—Joseph María Durán Pomerol, ab Teresa Pellicó Bartoméu.

Defuncions. Francisca Anguera Siré, 52 anys, S. Joaquim, 22.—Pere Sela Marcó, 83 anys, camí de Misericórdia, 23.—Joseph Monté Barceló, Puvill Oriol, 19.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Perfecte. CULTS RELIGIOSOS. Santuari de Nostre Senyora de Misericordia. Demà a las deu del matí, a expensas d'un devot, se celebrará un solemne ofici a veus y acompanyament d'orga.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA. Entradas del dia 15. Vapor espanyol «Cervantes», de 296 toneladas, de Cullera y Valencia, ab alcohol, vi, errós y altres efectes, son agent D. Joseph M. Ricomá.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS. Última hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir: Interior 64'52, Exterior 67'50, Amortizable 67'50, Cubas 1896 58'37, Cubas 1890 58'50, Exterior París 19'25, Londres 30'05.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27. Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir. Interior 64'50, Orenses 13', S. Juan 46'90, Norts 45'70, Filipinas 80', Exterior ex-cupó 58'65.

GIROS. París 19'25, Londres 30'05.

Se reben órdenes para operaciones de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valores cotisables en Bolsa. Descompte de cupens y compra de monedas d'or de tots los païssos.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

Table with columns: VALORS LOCALS, ACCIONS, Diner, Paper, Plas. Oper. Rows include London 60 days, Paris 60 days, Gas Reusense, Industrial Farinera, etc.

Anuncis particulars

LA ELECTRA REUSENSE

Proporcionantse al públich lo servey del alumbrat eléctric conforme als més coneguts avensos de la ciencia y en las condicions més ventajosas, la «Electro Reusense» se complan en consignar que las instalaciones para l'alumbrat particular, s'han fet y continúan fent, baix les condicions ignals a las que estableix una altra empresa qualsevol que serveixi al públich lluit eléctric.

Los encárrechs se serveixen per lo torn escrupulos en que s'reben en la fábrica. Carrer de Sant Celestino, números 5 y 7. Horas de despaig: De nou del matí a una de la tarde y de tres a vuyt de la nit.

Per la Electro Reusense Lo Director.

ESCORIAS THOMAS.—Végis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá Bon 12.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus PER Francisco Gras y Elias 3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta impremta.

La Electra Resense

Acordat en Junta general d'accionistas celebrada a Saragossa lo dia 9 del corrent, trasladar lo domicili social d'aquesta societat a Reus y además una segona emissió de 400 accions al portador, de 500 pessetas cada una, pagaderas en los plassos expressats en lo butlletí de suscripció, queda oberta la citada suscripció a Saragossa a casa als senyors Palacios y Garcia y en aquesta ciutat en lo despaig dels corredors de Comers.

Don Joan Vallés Sureda. Joan Lleuadó Prats. Joan Vallés Vallduvi. Francisco Prins Demestre. Calixte Martí Padró fins lo dia 30 del corrent. Reus 14 d'Abril de 1899.—Per la Electra Reusense, lo Director, JAVIER GARCÍA JULIÁN.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYÍA CÒMICH-LÍRICA DE D. JOSEPH GIL

Funció pera avuy.—4.º d'abono.—Se posarán en escena las aplaudidas sarsuelas en un acte «Los camarones», «La fiesta de San Anton» (estreno) y «La buena sombra».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. el paraís 2. A tres quarts de nou.

TELEGRAMAS

En lo ministeri de la Guerra s'ha rebut un despaig del general Ríos comunicant las següents noticias:

Manila 15.—S'han suspés las hostilitats entre tagalos y yankis, en cumpliment d'un acort de la Asamblea de Malolos.

Aprofitant ocasió tan oportuna, ha dirigit lo general Ríos una carta a Oltis y alta a Aguinaldo, demanant lo retornar los presoners espanyols.

La comunicació que s'ha dirigit a Aguinaldo te tot lo caracter d'un «ultimatum» que en lo cas de ser rebutjat per lo generalissim dels tagalos, concedeix autorisació a Espanya para declarar davant del mon civilisat l'inhumá proceder dels filipins.

Ríos ofereix als rebeldes, a cambi de nostres compatriotas, retornar mil cinch cents presoners tagalos que ls yankis nos han entregat para que en cas necessari decidim de sa sort y ls utilisem para cambi.

En una reunió de personalitats espanyolas que se celebró a Manila baix la presidencia del arquebisbe, s'acordó dirigit una comunicació al Govern de Malolos demanant la llibertat dels presoners.

Se comisiona com portador del document al baró de Samaré, qui s'ha dirigit al camp rebeldé ab objecte de cumplir son comés.

Washington 16.—Lo secretario d'Estat ha posat en coneixement del representant de Fransa M. Cambon que está disposat a entregar a Espanya los vint milions de dollars en metálich o en barras.

Telegrafian de Castro Urdiales, Santander, que en un colegi un electer promegué un grave tumult, arribant a disparar un tiro de revolver contra D. Lluís Silvea, nebot del president del Consell de ministros. Afortunadament lo proyectil no feu blanc.

Telegrafian de la Habans que ls nort-americans se resisteixen a implantar en la isla lo sufragi universal para evitar que tinguin dret a no votar los negres, que forman la majoria d'aquells habitants.

Aquest assumpto preocupa als yanquis y ha ocasionar alguns disgustos entre aqués y ls cubans.

S'han unit los coronels que forman lo tribunal d'honor encarregat de jutjar la conducta del coronel Zamora.

Després de consultar varis documents y de molta discussió, s'acordó que sia donat de baixa en l'exércit lo mentat quefe.

«La Reforma», que pot estar ben informada en aquest assumpto, comenta ab gran acritud la resolució del tribunal d'honor.

Aquest periódich, entre altres cosas, diu lo següent: «La causa coneguda que ha pogut tenir lo tribunal d'honor para sentenciar al Sr. Zamora no justifica l'acort; l'acta que publicá «El País» deix en molt bon lloch lo nom del mentat coronel y enlloch d'acusarlo l'honra.

Deu existir en lo fondo d'aquesta cuestió una causa amagada que l'tribunal no té l'valor de fer pública.»

París 16.

Lo dia 25 del actual marxará a Samoa la comissió nombrada per Inglaterra, Alemania y ls Estats Units, para concertar un arreglo en los assumptos d'aquell país, a fi de salvar los interessos de las tres potencias sens lessionar la dignitat d'Alemania la més ressentida para la conducta arbitraria de las dos restants.

Aixó no obsta para que tant a Inglaterra com a Alemania, se mostrin cada vegada més tirants las relaciones entre abdos païssos y s'hagin refredat, per tant, los entusiasmes d'aquells elements que abogavan per la aliansa anglo-germánica.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Caramelos Pectorals

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aërea, disminuïeixen y fluidifican la viscositat del moç bronquial, facilitan la expectoració, treuhen la Tos y augmentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç para combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment todas las afeccions de las vías respiratorias. Se componen d' estimulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcòtics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualesvol cantitat, lo mateix per los noys que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avidés per los noys a quins es tan difícil ferlos hi pendre medicaments.

A cada capsacompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna núm. 80.-REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la povincia

Preu de la capsa 6 rals

Publicacions regionalistas que's reben en aquesta Redacció.

«La Rensixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenali de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona, «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich, «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes, «L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot, «Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé, «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona, «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers, «El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell, «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia), «Euzkalduna», «Euzkaitze», setmanaris de Bilbao (Bizcaya), «El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

ACREDITADAS ESPECIALITATS

DE CANALDA

PREMIADAS AB MEDALLA D'OR

en las exposicions Mercantil, Industrial y Agrícola celebradas en la ciutat de Tortosa, en la internacional de Brusselas, any 1891, en lo Concurs internacional de Saint-Gilles y gran Diploma d'honor, any 1892, y ab medalla de plata en la Exposició Regional de Lugo, any 1896.

TINTURA CANALDA PERFECCIONADA

para tenyir lo cabell y la barba

LA MES ECONOMICA QUE'S CONEIX Y DE POSITIUS RESULTATS

Enforteix, hermozeja, rejoyaneix y es rápida en lo modo d' obrar, donchs bastan uns 20 ó 30 minuts para recobrar lo cabell ó barba, son primitiu color, per blancs que estiguin.

AMPOLLA 2 PESSETAS

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Abril de 1899

Linea directa para 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Abril pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos Aires lo grandios y acreditat vapor francesos

ITALIE

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos Aires los magnificos y rapidos vapors francesos

lo dia 11 de Abril lo vapor Aquitaine
lo dia 27 de " " " " France

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plasse de Palacio.-Barcelona.

NOTA.-S' admeten passatgers para Santiago de Xile y Valparaiso ab combinació ab ferrocarrils.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més económich, lo més eficaç, lo mes durader

COM ADOB POTASSICH

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KAINITA, ETC.

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15.12 A 16.00 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse para prospectes é informes sobre F' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Interior	64.50	Cajas del 88	67.43
Onzas	13	Cajas del 90	68.43
S. Juan	48.80	Aduanas	68.85
Neta	45.70	Op. 5.00 Aduanas	68.85
Tarifa	80	Op. 3.00 Aduanas	68.75
Exterior	58.65		